

Szerkesztési iroda:
Nagyberek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünneppok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1910.

XXXIX. évfolyam 209. szám.

Csütörtök, szeptember 15.

Nőnevelés és háztartás.

— szeptember 15.

A teljes női emancipációnak, a mint az szélsőségeiben mai nap Angolországban és az amerikai szabad államokban mutatkozik, a tudományos és szellemi képzés mellett a férfival való egyenrangúsítás a politikai jogok terén is egyik fő jelszava. Nálunk is sokan vannak olyanok, kik hívei ennek a szörnyszülöttnek, mely a gyenge nemet nőiességétől megfosztja és természetellenes álláspontot jelöl ki részére. De a higgadtabb része az embereknek egész más irányt akar adni a nőnevelésnek és azt mondja: egészítsük ki a mai modern nőnevelés egyoldalú programját a háztartási teendőkre való neveléssel, mivel a nő is csak akkor felel meg feladatának, ha élelmes háziasszony és finom szalonbölgy is tud lenni.

Gyermekkorunkban a nő egyedül azon szellemben volt anyjától nevelve, melyet a nagy német ideálista, Schiller eszményében oly szépen és bájosan lefest — mint a sürgő, forgolódo házi nő, ki az élet munkáival és viharáival megküzdő férj számára édes nyughelyé varázsolja otthonát, ki a tűzhely körüli anyagi kényelem s jólétről gondoskodik.

Legvagyonosabb családoknál is a kéro a házi kisasszonyt sokszor a konyhában főző kanállal kezében találta, és a háziasság ajánló levelül szolgált neki; ezen egészséges életmód aztán pirosra festé az arcot és nem volt szépítő szerekre szükség, melyek sok esetben kórt takarnak el.

Nem úgy van most, a huszadik század elején, midőn leányainkat tulságosan megóvjuk a konyha tüzetől, nehogy az arcnak érdekes színéből veszítsen, hogy a bársony kacsók érdessé ne váljanak, — és örökké füzőben jártatjuk, hogy a felső

test és a mellkas szabad természetes fejlődést ne nyerjen.

Zene- és nyelvismeret-tudomány és művészetben egyoldalú képzés azt eredményezik, hogy még kevésbé vagyonosabb házakban is — a háztartás mestersége ami babákként felcicomázott és anyjuk büszkeségét képező kisasszonyainknál, — teljesen ismeretlen és ha saját háztartásuk lesz, vergődésük a legszánandóbb valami.

Közudomásu női cselédségünk megbizhatatlansága és ügyefogyottsága, rossz-hiszeműsége és könnyelműsége és ehhez véve még a házi asszony tehetetlenségét és érzékenységét a házi teendők iránt — elképzelhető, hogy az ilyen házban minő lehet a kényelem, a rend és a kedélyesség. Éppen a háziasszony elhetetlensége tesz azután tönkre számos vagyonos családot.

Vegyük most ennek ellentétét, hol gondos és iskolázott gazdasszony viszi a házi teendőket, minő egyszerű beosztás és rend mutatkozik házában: még a kisebb jövedelem mellett is tisztességes a ruha, a külső megjelenés mindenben, úgy, hogy sokkal nagyobb vagyont rejtenek ott, hol nincs más mint rendezett háztartás és jó beosztás.

A családbeli viharok egyetlenségek és válásoknak is sok esetben igen mindennapi prozaiikus oka van, nem kell oda házi barát sem, elég a kozmás étel, az élvezetlen ital, a felforgatott házirend — nem csuda, ha a férj ily kényelmetlen otthont azután kerül és másutt keres és talál is magának, a veszteségért kárpótlást.

Kedélyes háziasság! Ezen két szónak fontos hordereje van a házasság és a család boldogulásánál; hol ez nincsen, kisiet annak köréből a férj, még ha neje bájaival a Mohamed paradicsomát is diszitené.

Németország példája után nálunk is már kezdik átérezni a mai nőnevelés fonák egyoldalúságát és a régóta oly méltatlanul perhorekált főzőkanalat kezébe adják a gazdag leánynak is. E célra szervezik az ugynevezett háztartási tanfolyamokat, amelyek azonban csak nehezen pótolják a gyakorlati házi nevelést, mert a fő az, hogy az anya, ezen természetes nevelője leányának, oktassa azt a háztartás összes művészetében, mert ezzel sokkal nagyobb kincset biztosít részére hozományul, mintha ezeket és nagy vagyont ad az élet utjára.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 23., 24. Megyei állandó választmány ülése.
Szeptember 26. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/2 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

— **Személyi hir.** Dr. Perisics Zoltán polgármester, aki hivatalos ügyekben néhány napig Budapesten időzött, visszatért Nagybecskerekre s átvette hivatala vezetését.

— **Torontálvármegye hódoló felirata.** Ö felsége a király 80. éves születésnapja alkalmából nemcsak a kormány, hanem az egyes törvényhatóságok is üdvözölték az agg uralkodót, is en áldását kérve a koronás főre. Torontálvármegye közönsége nevében Jankó Ágoston alispán aláírásával ez alkalomból tegnap szintén hódoló felirat ment az ősz uralkodóhoz, illetve K h u e n H é d e r v á r y Karoly gróf kormányelnökhoz, aki tolmácsolni fogja a király előtt vármegyénk hódoló üdvözlését.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Weitz József, Illés László, Molnár István kurticsi községi, Fischer Mór ugyanottani izr. felekezeti, Imre Jenő lázár-

A „TORONTÁL” tárcája.

A cseléd.

A cselédeknek két fajtájok van: azok, a kiket nem lehet a háznál megtűrni és azok, a kiket nem lehet elküldeni.

Magloire, a Clapetné asszony szakácsnője, ki harmincöt évi szolgálat után az anyjáról szállott rá, ez utóbbi fajtához tartozott. Ott állt az urnője bölcsőjénél és ebből az eseményből despótikus előnyöket húzott.

Erős nagy zsandár volt, bozontos szemöldökkel, tagba szakadt csontos termettel, kissé szőrös arccal, ami épen nem csufította el. Férfias hangja és becsületessége, mely nem engedte, hogy minden kezébe került frankot megnyirbáljon, félelemmel töltötte el az élelmiszert szállítókat.

De nem tűrt meg semmi betolakodást az ő hivatalos helyiségébe. Nem lehetett neki parancsolni csak a legnagyobb kimélettel s ha vendégséget akartak adni, előbb ki kellett kérni hozzá az ő felhatalmazását. Aztán ellenszenve bizonyos ételek iránt, ha mindjárt maga Clapet ur kívánta is, nem engedte meg neki azoknak a készítését. Ellenben nagy előszeretete a kávé iránt, a legnagyobb tökéletességre juttatta ezt az italt.

A férjét kivéve, ki hasonló esetben nem jöhet illően számításba, ő volt az utolsó, aki észrevette a Monois hadnagy tüzes sürgölődését Clapetné asszony körül. Az ajtó az inasé volt, ki maga is szerelemre hajlandó, hallgatagnak mutatkozott. Különbben a konyhája teljesen igénybe vette Magloiret. Amint egy reggel főzeléket vásárolt, egyik kollegája felvilágosította.

- Mi büzlik nálatok?
- Nálunk nem büzlik soha semmi!
- Az egész város arról beszél.

Amint alaposan értesült a dologról, Magloire felháborodva kiáltott fel:

- Skandalum az én házamban?
- A te házad egy régi pogány templom.
- Régi pogány templom?
- Határozottan; démonokkal benne!

Magloire magából kikelve ment haza; feltette magában, hogy résen lesz és lakást változtat. Haladéktalanul munkába vette Clapet urat s elmondta neki, hogy a ház, melyben laknak, nagyon kényelmetlen.

— Ezt még eddig nem vetted észre, protestált a szépművészetek elnöke, ki rettegett a családi vitakozásoktól.

- De bizony minden nap tapasztalom.
- Majd meggondolom, lányom, majd meg-gondolom.

Házi tűzhelyénél elve volt kibujni a nehézségek elől.

Magloire egyelőre beérte ezzel az ígéréttel. Ismerte a kitaró könyörgés hatását, eleget tapasztalta a koldusoknál, kik kikunyoráltak tőle rendszeren az alamizsnát. Elő fog állani a kérésével nap-nap után. Hátra volt még örködni az asszonya érenye fölött akár tetszik annak, akár nem. Az ilyen jogos cél előre szentesít minden eszközt, melyet csak felhasznál.

Amint Clapet ur távozott hazulról, azzal kezdte, hogy egy vagy más ürügy alatt eltávolította az inast hazulról, úgy, hogy a hadnagy egy fa arcot talált a küszöbön, amint a szokott órában látogatását tette, mit a rossz nyelvek akadémikus látogatásnak neveztek el, mert szorosan összeesett azzal az idővel, melyet Clapet ur az akadémián töltött. Be akart menni, mintha csak otthon volna, de eltorlaszolták előtte az előszobát.

- Az asszonyom kiment.
- Ez meglepő. Hiszen ő nagysága minden délután fogad.

- Az asszonyom nem fogad senkit.
- Talán fáradt?

— Az asszonyom pompásan érzi magát, köszönöm. De nem fogad senkit.

A hadnagy alkudozni kezdett s végre leverten, lefűlve, elszontyorodva távozott. Clapetné azonban, ki az első csengetyűszóra kéjesen vetette el magát a zsölyén, csodálkozott rajta, hogy nem jön senki, várt még egy kissé s aztán bosszusan kereste az inast, majd a konyhába sietett.

- Magloire, csöngettek. Ki csöngetett?
- Senki, Egy ur.
- Miféle ur?
- Egy öreg ur, a mi urunkat kereste.
- Egy öreg ur? Itt a névjegye?
- Nem is tudom, hová dobtam.
- Keresd csak elő. Miért nincsen az inas itt?

— Az ur küldte valahová.

Kezdetét vette az alattomos tusa. Clapetné, ki nem sejtett semmit, kellemetlen véletlennek találkozására gondolt. A hadnagy akadályozva volt. A csinos hadfi nem lengett a szakácsnő öreg ura. Másnap ugyanaz a manóver. Az inast el-expediálták és a hadnagyot eltessékelték. Most azonban Clapetné, ki leskelődött az ablakban, látta a fiatal ember távozását. Nem merté őt visszahívni, de maga elé citálta a bűnöst.

- Miért nem eresztetted be azt az urat?
- Már itt volt tegnap.
- Tegnap? Ő volt az? Magloire, nyolc nap mulva mehetsz!
- Nem, asszonyom.
- Mondom, hogy nyolc napra felmondok neked.
- Sohase fárassza magát; én nem megyek el.
- Majd meglátjuk; menni fogsz!
- Nagyságának nincs szíve; de én nem

falvai, Szagmeiszter István, Szabó László, Zsitni Irén oroszlamosi, Priboj Endre szerbkeresztúri, Berton Lajos, Udvardy József zsigmondfalvai, Schmidt Mihály, Mayer Éva szerbneuzai, Kerecsi Mihály és Liska Ferenc beodrai községi tanítókat, illetve tanítónőket rendes állami tanítókká, illetve tanítónőkké kinevezte.

— **A nagybecskereki patronage egyesületből.** A nagybecskereki patronage egyesület tegnap délután a törvényszéki épületben választmányi ülést tartott, melyről lapunk holnapi számában közlünk bővebb tudósítást.

— **Eljegyzés.** Dr. Szekeres János, Torontálvármegye közigazgatási gyakornoka eljegyezte Makk Mariskát, Makk József nyug. kir. törvényszéki bíró kedves és nagyműveltségű leányát Törökbecséről.

— **A Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület** f. évi október hó 23-án ünnepi meg, több országos hírű író közreműködése mellett, fennállásának negyedszázados jubileumát, összekapcsolva a verseci múzeum és könyvtár ünnepélyes megnyitásával és a D. M. K. E. évi rendes közgyűlésével. Perjessy Lajos áll. főreáliskolai tanár, az egyesület nagyérdemű főtájkára, ez alkalomból megírta és a választmány nyomtatásában kiadta a V. M. K. E. negyedszázados történetét. A nagy gondal, izzó hazafisággal és lelkes ügyszeretettel megírt mű részletes áttekintést nyújt arról a sikeres, szép kulturmunkáról, melyet a V. M. K. E. folytat az ország egyik legexponáltabb helyén. Perjessy Lajos egyik hatalmas oszlopa ennek a kulturmunkának és megalapítása óta önzetlen, fáradhatatlan buzgó-ságu főtájkára az egyesületnek. Az előbbi tiszt-ségben ez idő alatt hárman váltották fel egymást: Kormos Béla kir. közjegyző, dr. Seemayer Károly ügyvéd és 1901. óta kisjészeni Paulovics István ítélőtáblai bíró, aki jelenleg is lelkes vezére a verseczi magyarságnak. A lefolyt negyedszázad alatt az egyesület 27.639 koronát költött kulturális célokra. A tagok száma jelenleg: 24 örökös, 51 alapító, 210 rendes tag; készpénz-vagyona 8510 kor. 54 fill. Könyvtára 599 mű 843 kötetben, értéke 2369 korona.

— **Nagy tűz.** Mint Szécsányról jelenti tudósítónk, ott tegnap nagy tűz pusztított, mely rendkívül gyorsan terjedt, úgy, hogy igen rövid idő alatt a lángok már a negyedik szomszéd udvarán is felcsaptak. A tűz Graszl Jakab nagybirtokos udvarában keletkezett, ahol egy szalmakazal gyuladt ki. A lángok azután csakhamar a szomszédságba csaptak át s a tűz így folyton terjedt, még pedig oly veszedelmes mértékben, hogy csakhamar a negyedik szomszéd udvarán felhalmozott szalma, széna és pelyva is lángokban állott. A tüzoltóság, valamint a község lakosságának megfeszített munka mellett sikerült a délnben keletkezett tüzet éjfél tájban elfojtani, ekkor azonban már nagymennyiségű takarmány esett a romboló elem martalékául.

megyek. Legelőbb is megígértem az édesanyjának, hogy vigyázok a nagyságára.

— Nem, nem, nem; elmegy!

— Sohase jöjjön olyan tűzbe, én a nagyságánál halok meg.

Magloire azonban megváltoztatta a taktikáját. Határozottan erős eszközökhöz kellett nyulni. Nagy a baj, ha már a régi cselédeknek is felmondanak. Gondos szemle alá vette a ház környekét, a régi pogány templomát és látta, hogy a bejárat fölött egy kis ablak van, melynek pompás hasznát lehet venni. Aztán várta az eseményeket.

Clabet ur az akadémiába ment. Az inas bebocsátotta a hadnagyot, mert külön utasításokat kapott rá. Magloire, kit az asszonyának a vakmerősége kinosan érintett, legott kiosont a folyósóra a köténye alatt valami gyanus tárggyal, melyet egy székéről a kijárat fölött levő ablak párkányára helyezett. Ezt elvégezvén azzal zavarta a szerelmes párt, hogy örökösén tett-vett a szomszéd szobában és sűrűn rájok nyitogatta az ajtót.

A hadnagy végre távozott; a kijárat előtt megállt, hogy szivarra gyújtson. E pillanatban aztán valami ronda, zsiros és büzös folyadék zudult a fejére s pocskéká tette a ruháját tetőtől talpig.

Clapetné a következő napokon hasztalan tódakozódott az inastól a hadnagy után. Utolsó találkozásuk alkalmával heves összekocanása volt vele a Magloire örökös alkalmatlankodása miatt. Arra gondolt, hogy Monois e miatt neheztel.

És csakugyan beállt a szakítás. Clapetné a nyolcadik napon elhagyatottan és gyöngélgedve a forma kedvéért kérte Magloiret, hogy maradjon hűségesen mellette. És Clapet ur a naponkinti puhítások hatása alatt maga is beismerte, hogy a mostani lakásuk csakugyan kényelmetlen.

Henry Bordeaux.

A vizsgálat rögtön megindult, mindezeidig azonban még nem sikerült pontosan megállapítani a tűz keletkezésének okát.

— **Öngyilkos lett, mert nem akadt bérma-
apja.** Megdöbbentő és a maga nemében páratlan esetet jelent zombolyai tudósítónk. Kovács Máttyás gazdasági cseléd, egy fiatal, tizenöt éves gyerek gazdája padlásán felakasztotta magát, mert a legközelebbi bérváláshoz nem talált magának bérmaapát. Egy gyerekember öngyilkossága közönséges, szürke napihir, amely elvész a hirrovat tarka krónikájában. Talán még az sem kölcsönöz neki különösebb érdekességet, hogy az életunt még csak tizenöt éves volt. De az érzelmeknek milyen skálájára enged következtetni a végzetes tett indító oka. Milyen belső harcot vívhatott a fiú, míg el tudta magát határozni arra, hogy az életet, mely talán még annyi szépet, annyi kellemesét és jót tartogatott számára, eldobja magától. Koldus szegény volt a kis Kovács Máttyás, akit ez a szegénység és az, hogy párfogót nem kapott, a halálba kergetett.

— **Baleset.** Temesvárról jelentik: Sulyos szerencsétlenségnek lett áldozata Grand Ferenc szeminárium szolga. Az ötven éves ember tegnap délután a Városgyűjtőn járt, ahol érdeklődéssel nézte, miként vágják ki a hatalmas törzseket. Az egyik, több mázsás törzs a szerencsétlen ember ballárára esett és azt a szó szoros értelmében összeroncolt. Az eszméletét vesztett szolgát a mentők a közkörházba szállították.

— **Rejtélyes merénylet.** Rejtélyes bűnügyben nyomoz a bázosi csendőrség. Miat Bázosról telefonálják, ma éjjel eddig ismeretlen tettes város merényletet követett el egy fiatal gazda ellen. Klipits Pál bázosi földműves ma éjjel a tornácra aludt, amikor egyszerre gyanus zaj ébresztette fel. Óvatosan utána akart nézni, hogy mi történt, de abban a pillanatban, amikor ki akart lépni az udvarra, durranás hallatszott s Klipits véresen bukott a földre. Valaki orvul lelőtte. Az esetről jelentést tettek a temesvári kir. ügyészségnek is, amely széleskörű nyomozást rendelt el. Klipits állapota életveszélyes.

— **Rablás Gyertyámonon.** Mettler Márton gyertyamosi kereskedő házába e hó 9-én éjjel eddig még ismeretlen tettesek betörték s az üzlethelyiségből a Wertheim-szekrényt kiemelték. Ugyanez éjjel Szeifert János gyertyamosi lakos udvaráról elloptak egy kocsi s a Mettler-től rablott pénztárszekrényt valószínűleg ezen a lopott kocsin szállították el. A csendőrség másnap megtalálta a pénztárszekrényt a község határában levő kukoricásban. A szekrény fel volt törve s teljesen ki volt ürítve. A pénztárszekrényből 5500 kor. értékű váltót és 320 kor. készpénzt emeltek el a tettesek, kiknek eddig még nem sikerült nyomára akadni.

— **Halál az utcán.** Nagykikindáról írják: Heim Zsuzsanna 80 éves oitani anyóka tegnap délelőtt a Régi posta-utca és a Szemlaci-utca sarkán összeesett és meghalt. A menten megéjtett orvosi vizsgálat szívzélhűdést konstatált.

— **Életunt földművesgazda.** Temesvárról jelentik: Eschermann János negyvenegy éves bruckenani parasztagda tegnapelőtt délután lakásán felakasztotta magát. A házban nem volt senki, mikor végzetes tettet elkövette és mire reátaláltak, már halott volt. A különben jómódu parasztagdát életuntság kergette a halálba. A temesvári kir. ügyészség, miután nem látott bűntényt fenforogni, megadta a temetkezési engedélyt.

— **Gyilkos kerékpár.** Pavlov Jócáné gyálai lakosnő a napokban Gyálán a templomból ment hazafelé, mikor egy Knezsevits Kuzman nevű 16 éves suhanc kerékpáron vágta, neki-ment Pavlovnénak, még pedig oly erővel, hogy a szerencsétlen asszonyt földhöz vágta és oly súlyos sérüléseket ejtett rajta, hogy életbenmaradásához nincs remény.

— **Halálos esés.** Halálos kimeneteli szerencsétlenséget jelentenek Jezvin községből. Avram Mózes ötvenhat éves napszamos tegnap délelőtt szalmát vitt egy kocsin. Utközben a lovak megbokrosodtak s Avram leesett a magasra rakott szalmakocsiról. Az esés oly szerencsétlen volt, hogy Avram néhány perc múlva meghalt. Az esetről értesítették a temesvári kir. ügyészséget, amely megindította a vizsgálatot.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Szeptember 15.

Barométer emelkedő, délután 1:38 óraker: 755.1 mm.

Hőmérséklet: maximum 22.5 C, minimum 10.1 C. Csapadék:

— Felhőzet: Cu—St. 7. Szélirány és erősség: E. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Színház.

Előleges színházi jelentés.

Polgár Károly, a délvidéki szinikerület igazgatója, ki a jövő hó 1-én „A denevér” c. operettel kezdi meg előadásai sorozatát, a következő színházi jelentést teszi közzé:

Van szerencsém Nagybecskerek város és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy elsőrangú opera-, operette-, dráma-, vígjáték-, bohózat- és népszínmű-társulattal, saját zenekarral, legközelebb b. körükbe érkezem és előadásaim sorozatát 1910. október 1-én, szombaton megkezdem. Színre kerül: „A denevér” Strausz János világhírű operetteje. (Bérlet 1-ső szám).

Társulatom névsora: Műszaki személyzet: Polgár Károly, igazgató, főrendező, Iván Sándor, ügyvezető titkár, Gózon Béla, Remete Géza, rendezők, Leövey József, bérletgyűjtő titkár, Andor Zsigmond, karnagy, Molnár Vilma, sugó, Andai Károly, ügyelő és gazda, Birgling Irén, pénztárosnő, Király Péter, könyvtárnok, Weisz Máttyás, főruhátárnok, Schmidt Lénárd, szabó és ruhátárnok, Utasi Tivadarné, kellekes két segéddel, Csabai András, diszmester, Marinokovics Kálmán, szereposztó, Weinberger Lajos, diszító.

Előadó személyzet: Polgár Károly, jellem-színész, Kozma Hugó, opera és operette tenorista, Halmos Gyula, opera és operette baritonista, Gózon Béla, hőszerelemes, énekes bonvivant, Szomori Sándor, énekes bonvivant, Remete Géza, jellem komikus, Solymosi Sándor, operette buffó komikus, kedélyes apa, Iván Sándor, komikus és kedélyes apa, Tihanyi Béla, opera és operette bass-buffó, Nagy Pál, operette énekes, síheder, Turai Antal, jellem és apa-színész, Galgóczi Emma, opera és operette coloratur énekesnő, Mezei Margit, operette soubrette, primadonna, Báthori Elza, operette énekesnő, Sz. Rosos Gizella, drámai szende és társalgási színésznő, Báródi Kató, naiva, T. Zalai Irma, hősnő és anyaszínésznő, H. Lévai Berta, operette és vígjátéki komika, Sárvári Nusi, társalgási színésznő, Anday Károly, Erdélyi Sándor, Faragó Dezső, Halmos János, Mártonfi Jenő, Szabadkai Miklós, Utasi Béla, Utasi Tivadar, Vajda Lajos segéd-színészek, kardalosi. Beke Vilma, E. Döry Irén, E. Varró Erzsébet, I. Havas Irén, Polgár Lujza, Salgó Anna, Tarnay Anna, Utasi Giza segéd-színésznők, kardalosi. Utasi Józsi, Utasi Ida, Markovics Bandi, Markovics Piri, gyermek-szereplők.

Előadandó nevezetesebb darabok: Cigány-szerelem. A muzsikusz lány. Luxemburg grófia. Trenk báró. Az obsitos, Gasparone. Tilos a csók. Balkáni hercegnő. Szerelmes asszonyok. Fatinica. Az elvált asszony. A forrás tündére. A herceg kisasszony. Színészsér. János vitéz. Az erdőszelvény. Tatárjárás, operettek. — Faust, Hoffmann meséi. Troubadour. Carmen. Parasztszerelem. Bajazzók, operák. — Az arlezi lány. A milliomm. A botrány. A koncert. Ismerd meg magad. Bilincsek. Amihez minden asszony ért. Taifun. A győztesek. Kazárföldön. Csituj szívem. Théodore és társa. Passe-partout stb. színművek.

N. é. közönség! Elsőrangú társulatom névsora, a műsor, mely a hazai és külföldi irodalom legjelesebb termékeiből van összeállítva — meggyőzhetik a n. é. közönséget arról, miszerint magasabb művészeti feladatok megoldására is bivatva vagyunk. — Öszintén ígértem, hogy én és társulatom azon fogunk munkálkodni, hogy a nekünk előlegezett bizalmat minden tekintetben kiérdemeljük.

Bérlet-árak 30 előadásra: Családi páholy 360 kor. — Földszinti vagy I. emeleti páholy 210 kor. — II. emeleti páholy, 6. és 7. szám 120 kor. — II. emeleti páholy, a többi 90 kor. — Zsöllye, az I., II., III. sorban 60 kor. — Körszék, a IV., V., VI. sorban 51 kor. — Tánlászék, a VII., VIII., IX. sorban 39 kor. — Zárt-szék, a X., XI., XII. sorban 30 korona.

Napi helyárak: Az esti előadásra: Családi páholy 15 kor. Földszinti vagy I. emeleti páholy 9 kor. II. em. páholy, 6. és 7. szám 5 korona. II. em. páholy, a többi 4 kor. Zsöllye I., II., III. sorban 2 kor. 40 fillér. Körszék IV., V., VI. sorban 2 kor. Tánlászék VII., VIII., IX. sorban 1 kor. 60 fillér. Zárt-szék X., XI., XII. sorban 1 kor. 20 fillér. Erkély állóhely 80 fillér. Diák-, katona- és gyermekjegy 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. — A délutáni előadásra: Családi páholy 9 kor. Földszinti vagy I. em. páholy 6 kor. II. em. páholy, 6. és 7. sz. 3 kor. II. em. páholy, a többi 2 kor. 40 fillér. Zsöllye I., II., III. sorban 1 kor. 50 fillér. Körszék IV., V., VI. sorban 1 kor. 20 fillér. Tánlászék VII., VIII., IX. sorban 1 kor. Zárt-szék X., XI., XII. sorban 80 fillér. Erkély állóhely 60 fill. Diák-, katona- és gyermekjegy 40 fillér. Karzati ülőhely 40 fillér. Karzati állóhely 20 fillér.

A bérlet eszközzésével Leövey József urat biztam meg, kérem a n. é. közönséget, hogy tőrekvésemet hazafias pártfogásával támogatni sziveskedjék. Mély tisztelettel Polgár Károly, a „Délvidéki Szinikerület” igazgatója.

* **A szerb színházról.** A városunkban időző újvidéki szerb színházról tegnap este a „Gyimesi vadvirág” című magyar népszínművet adta elő kitűnő fordításban s több eredeti szerb énekbetéttel. A darab címszerepét ez alkalommal Jovandricsné játszotta kitűnő alakításban s izléses játékaival nagy hatást ért el a hallgatóközönség soraiban, mely a felvonások és az erősebb jelenetek után szívesen tapsolt a művésznőnek. A főbb szereplők közül különösen kiemelendő még Dobrinovics, aki a harangozó nehéz és könnyen tulszókra ragadó szerepét játszotta el szokott művésziességgel, azonban Szpiridinovity, Vaszilievicsné és Todorovicsné játéka is teljes elismerést érdemel. A.

TÁVIRATOK

Közös minisztertanácskozás.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi hírek szerint szept. 22-én Bécsben közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen az okt. 12-én összeülő delegációk elé kerülő ügyeket viszik tárgyalás alá.

A költségvetési tárgyalások.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” ered. távirata.) A pénzügyminiszteriumban folyó tárgyalások során ma a földmivélségi tárca költségvetését állították össze. A pénzügyminiszteriumban megjelent Kazi József földmivélségi államtitkár is.

A miniszterelnök Geszten.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint fővárosi tudósítónk jelenti, gróf K h u e n Héderváry Károly miniszterelnök a holnapi napra Gesztre utazik gróf Tisza István látogatására, aki holnap ünnepli ezüstlakodalját.

A földmivélségi miniszter itthon.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint fővárosi tudósítónk jelenti, S e r e n y i Béla gróf földmivélségi miniszter, aki a múlt héten indult el Londonból, Párison keresztül keresztül hazafelé, pénteken érkezik a fővárosba.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti táv.) H a z a y Samu honvédelmi miniszter a mai nap folyamán Bécsbe utazik, ahol holnap meg fogja látogatni a közös hadügyminisztert, a kivel reszort-ügyekben folytat tárgyalásokat.

A petíció-tárgyalások.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fővárosi jelentések szerint a Kuria első választási tanácsa S e b e s t y é n Mihály elnöklésével ma délelőtt folytatta a Rakovszky István csornai mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Teté/eni Armin dr. előadta többek közt, hogy Rakovszky István az egész választási időszak alatt, ahányszor csak megfordult területében, mindig szenvedélyesen szidalmazta a zsidókat. Ujból kérte a mandátum megsemmisítését.

A kolera.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a legutóbb beérkezett kimutatások szerint Magyarországon eddig összesen 29 koleramegbetegedési eset fordult elő, amelyek közül 12 halálos kimenetelű volt. Így legutóbb V a r j a s József Csuzán, Szalai Péter és F e h é r István Mohácson, B a l o g János pedig Kalocsán betegedett meg kolerában, akiket a járványkórházakba szállítottak. Ugyanezen jelentés szerint Budapestn nemcsak a kolera, hanem a tifusz-járvány is kezd megint elharapózni s mindinkább nagyobb arányokat ölteni.

Bukaresti jelentések szerint a kolera-járvány úgy ott, valamint egész Romániában mindinkább terjed s már eddig is számos megbetegedés fordult elő s a megbetegedések száma egyre nő, dacára annak, hogy az ottani hatóságok mindent meg-

tesznek, hogy a veszedelmes járványnak elejét vegyék.

A szécsényi tragédia.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Balassagyarmati jelentések szerint az ottani esküdtbíróóság ma folytatta dr. Sz ö k e Jenő bűnügyének tárgyalását. A mai tárgyalás során kihallgatták Martos Mária szobaleányt, aki azt vallotta, hogy a gyilkosságot megelőző éjjelen dr. Reöck István éjjel 11 órakor jött Szökénéhez s onnan éjjel után 1 órakor távozott. Utánna az ügyvédék szakácsnőjét hallgatták ki, aki megerősítette a szobaleány vallomását. A nevelőnő nem tud semmi érdembe vágót, azt a gyanúsítást, mintha neki Szökével viszonya lett volna, visszautasítja.

Kisiklott vonat.

Budapest, szept. 15. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Magyarorszántórol jelentik, ott tegnap egy személyvonat kisiklott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy számos vagon teljesen összezuzódott. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	19.74	—
Buza (áprilisra)	20.46	—
Rozs (októberre)	15.82	—
Zab (októberre)	16.54	—
Tengeri (októberre)	11.48	—
Tengeri (májusra, uj)	11.90	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

111-42.28

Hirdetések.

25237/1910. sz. Torontálvármegye alispánjától,

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei központi hivatalok által szükségelt papírneműek és irodai anyagszerek szállítást 1911. évi január 1-től kezdve 3, esetleg 6 évre biztosítani óhajtván, ezeknek biztosítása céljából árlejtési hirdetményt bocsátok ki.

Felhívom ennél fogva mindazon vállalkozókat, kik ezen szükséglet szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat folyó évi okt. 2-ának déli 12 órájáig nálam nyujtsák be.

Elkéselt, távirati, utó és ezen hirdetménynek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe venni nem fogok.

Az ajánlathoz bánatpénz gyanánt a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnak nyugtája csatolandó az ajánlathoz, amely szerint ott 1000 kor. készpénz, avagy értéképes értékpapír elhelyeztetett.

A szállítandó áruk egységára az ajánlatba kiteendő.

Szükséglendő papírneműek és irodai anyagszerek a következők:

1. Finom miniszteri papír 500 ives rizsmákban.
2. Félfinom fehér írópapír 500 ives rizsmákban.
3. Autograph alá való vékony írópapír 500 ives rizsmákban.
4. Autographia-papír 500 ives rizsm.
5. Írógéphez finom fehér papír 500 ives rizsmákban.
6. Finom világos okmány-fogalmazó papír 500 ives rizsmákban.

7. Rózsaszínű fogalmazó-papír 500 ives rizsmákban.

8. Kék itatóspapír 500 ives (12 klg.) rizsmákban.

9. Nagy vastag burkoló lemezpapír.

10. Nagy vékony burkoló lemezpapír.

11. Vastag zsineg (spárga).

12. Vékony zsineg (spárga).

13. Fekete írón, tucatokban.

14. Kék írón, tucatokban.

15. Piros írón, tucatokban.

16. 60-os pecsétviasz, fél klg.-mos dobozokban.

17. Kék, sárga és nemzetiszínű selyem zsinór, tekercekben, fűzéshez, varráshoz való.

18. Fehér, vagy vörös ostya, dobozban.

19. Jó minőségű fekete tinta, lit.-ként.

20. Anthracén-tinta, 5 klg. korsókban.

21. Finom veres tinta, literenként.

22. Különböző írótollak, dobozokban.

23. Tollszáraz, tucatonként

24. Különböző mintaszerinti és a kiadóhivatalban megtekinthető mintájú, nyomtatott feliratokkal ellátott levelboríték.

Ajánlattevők csakis hazai gyárak gyártmányaival pályázhatnak. A szerződés az ajánlattevőre azonnal kötelező, a vármegyére törvényhatósági, illetve kormányjóvá-hagyás után. Az ajánlathoz minták csatolandók, melyek az ajánlattevő által lepecsételendők. A szerződés tartamára 1000 kor. készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a nagybecskereki m. kir. adóhivatalba leteendő A szállítmányt, a megrendelés után 4 hét alatt, a kisebbet 3 nap alatt köteles a vállalkozó a megyei gazdasági bizottságnak a megrendelt mennyiségben és megfelelő minőségben átadni.

A kellő időre való szállítás elmulasztása, vagy a gazd. biz. által el nem fogadott egészben, vagy részbeni szállítmány esetén, az alispán jogosult a vállalkozó kárára és veszélyére bárhonnán, bármily áron a szükséges cikkeket beszerezni. Kötér kikötés a szerződésben lesz megállapítva.

Bélyeg és jogilletéket a vállalkozó köteles viselni.

Az ajánlatok, melyeknek bizottsági felbontása folyó évi október 2-án fél 1 órakor lesz hivatalos helyiségben s a melynél ajánlattevők is megjelenhetnek, következő felirattal látandó el:

„Ajánlat a 25237/1910. sz. alatt kiirt irodai papír és anyagszerek szállítására”

A megrendelés az évi szükséglethez mérten fog évenként megtörténni.

Ajánlattevő, amennyiben szállítóképesége ezen hatóság előtt ösmeretlen, tartozik ezen képességét ipar és kereskedelmi kamarai bizonylattal igazolni.

Az ajánlati minta a közszállítási szabályrendeletben megállapított.

A beadott ajánlatok közt a szabad választás jogát magamnak és a törvényhatóságnak fentartom.

A közigazgatás államosítása esetén a megkötendő szerződés hatályát veszti. A szállítandó anyagok hazai forrása megjelölendő s ezért a vállalkozó szavatol.

Nagybecskerek, 1910 évi szept. 13.

774-2.1

Jankó, alispán.



Jó irással bíró, könyv-
= vitelhez értő =

**irodistanó alkal
mazást keres.**

= Bővebbet =
e lap kiadóhivatalában.

7450/1910. tlkvi sz.

772-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság az 1881: LX. t.-c. 144. és 146. §-ai alapján dr. Wattay Dezső nagybecskereki ügyvéd által képviselt Oppova községe végrehajtató javára 302 kor. 26 fillér tőke, ennek 1907. évi október hó 27-ik napjától számítandó 5% kamatai, 22 kor. 90 fill. eddigi, ezuttal 18 kor. 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülendő költségek behajtása céljából kisk. Sztanajev Szvetozár és Brankó oppovai lakosok ellen az antalfalvai kir. jár. bír. területéhez tartozó, Oppova községben fekvő és az oppovai 1199. sz. betétben felvett:

1. A. I. 1—2. s. 1559. és 1560 hrsz. 142 □-öl kert 414. öisz. ház 300 □-öl udvar $\frac{2}{3}$ részére 272 kor.;

2. A. II. 1—2. s. 6284 és 6285. hrsz. 1153 □-öl szántó és 1460 □-öl erdő $\frac{2}{3}$ részére 123 kor.;

3. A. + 1. s. 2165. hrsz. 896 □-öl szántó $\frac{2}{3}$ részére 54 kor.;

4. A. + 2. s. 3366. hrsz. 3 h. 13 □-öl szántó $\frac{2}{3}$ részére 446 kor.;

5. A. + 4. s. 4909/1. hrsz. 1 h. 124 □-öl szántó $\frac{2}{3}$ részére 239 kor.;

6. A. + 5. s. 5948 hrsz. 1 h. 413 □-öl szántó $\frac{2}{3}$ részére 162 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova községhez tartozó megmaradt nyilvános árverésre határnapul 1910. évi **okt. 21-ik napjának d. e. 9 óráját** tűzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tlkvi hatóságnál és Oppova község elöljáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá kerülő ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási árnál, egyéb ingatlanok pedig a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverelni szándékozók, az 1908: XL. t.-cikk 21. §-ának második

bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével, tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20 százalékát készpénzben, vagy a kormány által ovdékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár $\frac{1}{10}$ -a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi $\frac{1}{10}$ -áig kiegészíteni. Ha pedig ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad s az 1908: XLI. t.-c. 25. §. 2. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet. Antalfalva, 1910. évi június 8-án.

Varga Dezső s. k.
kir. aljárásbíró.

2893/1910. sz.

(769-33)

Árlejtségi hirdetmény.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának 1095. kv. 36883/1909. sz. véghatározatával a **vágóhid kibővítése** 5431 kor. 71 fillérrel megengedtetett.

Amidőn erre nyilvános árlejtsést hirdetünk, felhívjuk az árlejtseni szándékozók, hogy esetleges írásbeli zárt ajánlataikat a község elöljáróságához címezve, folyó évi **szept. 23-ik napjának d. u. 6 órájáig** 554 kor. bánatpénzzel, vagy ovdékképes értékpapirokban, vagy takarékpénztári betétkönyvvel annyival is inkább adják be, mert később érkezők figyelembe vételni nem fognak. Ez ügyben szóbeli árlejtsés is lesz, mely ugyancsak a fenti napon d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A község képvisellete fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett, vagy a szóbeli árlejtsésnél jegyzőkönyvbe adott

ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott árra, szabadon választ.

Tervrajz, költségvetés és árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Törökbecse, 1910. évi szept. 9-én.

Breitkopf Kálmán, jegyző.

799/1910. sz.

Csősztelek község elöljáróságától.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy ezen község határában folyó évi július 23-án felfogott 1 drb 12 évesnek látszó, nyári-fekete, belyegtelen, jobb combján belül egy nagyobb csomó bőrkinövés jegyü s 50 kor.-ra becsült **kanca ló, mint gazdátlan jószág** folyó évi **szept. 24-ik napján d. e. 9 órakor** a helybeli község háznál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg becsáron alul is, el fog adatni. Csőszteleken, 1910. évi szept. 4.

775-11

Községelöljáróság.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fajtájú



Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszerű betűzéssel egész félen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázölés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegéget különösen a szoba alsólégrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 606/37.

722-60.12

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F. cég**

új „ÁRUHÁZÁT”?

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 ft 75 kr. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadis, téliingek nagy választékban.

641-x32

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken